

BİLİRKİŞİ RAPORU

42. ASLİYE HUKUK MAHKEMESİNE

ANKARA

D. No: 2024/22 E.

DAVACI Necmi TENGİLİMOĞLU

DAVALI Türkiye Emekli Astsubaylar Derneği.

KONU Üyelikten ihraç kararının iptali.

A- GÖREVLENDİRME:

Sayın Mahkemece dosya üzerinden yapılan 09.07.2024 tarihli duruşmada verilen 3 nolu ara kararı ile tarafıma:

"Taraf iddia ve savunmaları, celp olunan kayıtlar ile birlikte değerlendirmeye alınarak rapor düzenleme."

Görevi verilmiştir.

B- DAVA:

Davacı vekili tarafından dosyaya sunulan 14.01.2024 tarihli dava dilekçesinde:

Davacının, 2019 yılından beri dernek üyesi iken, (TEMAD) Türkiye Emekli Astsubaylar Derneği'nin 06.10.2023 tarih ve 52 Nolu Yönetim Kurulu kararı ile dernek tüzüğü'nün 12. Maddesi dayanak gösterilmek ve *"Kanun ve tüzük hükümlerine, yönetim kurulu kararlarına, derneğin prensip kararlarına uymamakta ısrar etmek ve dernek yöneticileri ile üyeler arasında birlik, beraberlik, dostluk ve huzuru bozmaya yönelik çalışma ve davranış içerisinde bulunmak"* iddiası ile dernek üyeliğinden çıkarılmasına karar verildiği, çıkarma kararının davacının önceki ve 2024 yılında yapılacak olan seçimlerde dernek genel başkanlığına aday olmasının engellenmesi amacıyla yönelik olduğu, yönetim kurulunca verilen çıkarma kararına karşı tüzüğü'nün 24. Maddesi gereğince 1/10 delege imzası ile verilen önerge ile 17-18 Ekim 2023 tarihinde yapılan Olağanüstü Genel Kurul nezdinde itiraz edildiği ve çıkarma kararının gündeme alınmasının talep olunduğu, verilen önergenin divan başkanlığınca, olağanüstü genel kurulun tüzük değişikliği amacıyla yapıldığı ve gündeme madde eklenmesinin mümkün olmadığı gerekçe gösterilerek gündeme alınmadığı, divan başkanlığının bu kararının yasa ve tüzük hükümlerine aykırı olduğu, yönetim kurulunca verilen üyelikten ihraç kararına karşı yasa ve tüzük hükümleri doğrultusunda genel kurula itirazda bulunulduğu ve genel kurulca da itirazın gündeme alınmaması suretiyle dernek içi başvuru yollarının tüketildiği, ihraç ile ilgili yönetim kurulu kararına karşı 31.10.2023 tarihinde yapılan itiraz üzerine yönetim kurulunca itirazın değerlendirilmesi için dilekçenin Yüksek Disiplin Kuruluna sevk edildiği ve Yüksek Disiplin Kurulunun 14.12.2023 tarih 06 sayılı yazısı dayanak gösterilmek suretiyle dernek tarafından gönderilen 29.12.2023 tarih ve 114 sayılı yazı ile itirazın reddedildiği, yazıda sözü edilen 14.12.2023 tarih 06 nolu Disiplin Kurulu tarafından ihraç kararı öncesi ve itiraz üzerine hiç bir şekilde savunmasının alınmadığı ve kararının kendisine tebliğ edilmediği, Tüzüğü'nün 25 ve TMK. nin 80. Maddeleri gereğince dernek üyeliğinden ihraç kararlarının kesinleşmesinin Genel

Kurulun kararı ile tekemmül edeceğinin ve diğer organların kararlarına karşı dernek içi denetim yolları tükenmedikçe iptal davası açılmayacağına hüküm altına alındığı, Yönetim Kurulunca verilen üyelikten ihraç kararının yapılan itiraza rağmen yasa ve tüzük hükümlerine aykırı olarak genel kurul gündemine alınmamasının dernek içi denetim yollarının tüketilmesi anlamını taşıdığı ve iptal davası açılma şartlarının oluştuğu, davacı hakkında verilen ihtar kararının genel kurul gündemine alınmamasının, üyelerin seçme ve seçilme haklarını engelleme amacı ile yapıldığı, ihraç kararına dayanak alınan vakıaların tamamıyla soyut olup hiç bir şekilde gerçek olmadığı ve çıkarmaya dayanak alınmasının mümkün bulunmadığı beyan ve iddia olunmak suretiyle hakkında verilen ihraç kararının iptali talep ve dava olunmuştur.

C- SAVUNMA:

Davalı vekilince dosyaya sunulan 19.02.2024 tarihli cevap dilekçesinde:

Davacının, "TEMAD Genel Başkanlığı tarafından, çalışan ve emekli astsubayların, mevcut özlük haklarının iyileştirilmesi ve özellikle tazminat alma hakkı ile ilgili yetkili makamlarla yapılan özverili çalışmalar esnasında davacının emekli ve çalışan astsubaylar arasında TEMAD Genel Başkanlığı ve Genel Başkanın ad kullanılarak bu çalışmaları farklı mecralara çekmeye yönelik çalışmalar yaptığı, Gn.Mrk.Yön.Krl. kararı olmadan Büyük Ankara Basın Açıklaması adı altında sosyal medyada yaptığı paylaşımlar nedeniyle" dernek tüzüğünün 12. Maddesinin (b) fıkrası 2. ve 4. Bentlerinde belirtilen, kanun tüzük hükümlerine, yönetim kurulu kararlarına derneğin prensip kararlarına uymamakta ısrar etmesi ve Dernek yöneticileri ile üyeler arasındaki birlik, beraberlik ve dostluk ve huzuru bozmaya yönelik çalışma ve davranış içerisinde bulunması nedeniyle Yönetim Kurulunun 06.10.2023 tarih 52 Sayılı kararı ile üyelikten ihracına karar verildiği, davacı tarafından bu karara itiraz edilerek kararın 17-18/10/2023 tarihinde yapılan tüzük değişikliği genel kuruluna taşıyarak 15 delege imzası ile hakkındaki disiplin işleminin kaldırılmasını talep ettiği, 17.10.2023 tarihinde verilen bu önerenin divan başkanlığı tarafından okunduğu ancak Genel Kurul Gündeminin sadece tüzük değişikliği olması nedeniyle gündeme alınarak oylamaya sunulmadığı ve zımmen önerenin reddedildiği, davacı tarafından da bu hususun kabul edildiği, TMK. nin 80. Maddesi gereğince üyelikten çıkarılanlar hakkında nihai kararın genel kurula ait olduğu, genel kurulun bu konuda karar vermemesinin önerenin reddi ve davacı hakkında verilen ihraç kararının onanması anlamına geldiği, davacının 20 ve 23 Ekim 2023 tarihlerinde değişik makamlara şikayet dilekçesi verdiği ve genel kurul kararından 20.10.2023 tarihinde haberdar olmasına rağmen yasa süre içinde dava açılmadığı, tüzükte çıkarma nedenlerinin açıkça gösterilmiş olması nedeniyle bu nedenlerin haklı olmadığı iddiasıyla itiraz edilemeyeceği beyan ve savunulmak suretiyle davanın reddi talep olunmuştur.

D- İNCELEME VE DEĞERLENDİRME:

1- Dernek Tüzüğünün incelenmesi:

Dernek tüzüğünün "Üyeliğin Sona Ermesi" başlıklı 12/2-9. Maddesinde:

" ... Üyesi bulunduğu Genel Merkez ve Şubelerin Yönetim Kurulu kararı ile üyelikten çıkarılırlar. ... Genel Merkez Yönetim Kurulunca da üyelikten çıkarılma istemiyle Genel Merkez Disiplin Kuruluna sevk edilirler. Yüksek Disiplin Kurulunca bu konuda verilecek kararı uygulama yetkisi Genel Merkez Yönetim Kurulundadır. Üyelikten çıkarılanların ödenmiş aidatları ve sair ödemeleri geri verilmez. Rozet ve derneğe ait kimlikleri geri alınır. Dernek tesislerinden faydalanamazlar."

Denilmek suretiyle, Genel Merkez üyesi olanların dernek üyeliğinden çıkarılması ile ilgili olarak, çıkarılma istemi ile Yüksek Disiplin Kuruluna sevk edileceği ve disiplin kurulu kararı ile çıkarılmasına karar verilenler hakkındaki çıkarma kararının Genel Merkez Yönetim Kuruluna ait olduğu açıklanmıştır.

Dernek Tüzüğü'nün "Disiplin Kurullarının Görev ve Yetkileri" başlıklı 51. Maddesinde:

"1- Dernek Genel Merkezinde yüksek disiplin kurulu, şubelerde ise disiplin kurulu bulunur.

4- Disiplin kurulunca soruşturmalarda, Şube Yönetim kurulu veya Genel Merkez Yönetim Kurulu kararı ile yapılır. Soruşturmalarda, soruşturmaya muhatap olanların mutlaka sözlü veya yazılı savunmaları alınır. Gerekliğinde şahit ifadelerine başvurulur. Soruşturma ve benzeri her türlü işlemler şubelerde şube başkanlığı, genel merkezde ise Genel Başkanlık kanalı ile yapılır."

Denilmek suretiyle, hakkında disiplin cezası verilmesi istenilen kişinin, Genel Merkez Yönetim Kurulu tarafından Yüksek Disiplin Kuruluna sevk edileceği, Yüksek Disiplin Kurulu tarafından mutlak surette sözlü ve yazılı savunmasının alınacağı ve sonucuna göre bir karar verileceği ve verilen kararı uygulama ve dernekten çıkarma kararını verme yetkisinin Genel Merkez Yönetim Kuruluna ait olduğu belirtilmiştir.

2- 06.10.2023 tarih 52 Nolu Yönetim Kurulu Kararı:

Kararın incelenmesinde,

"TEMAD Genel Başkanlığınca, çalışan ve emekli astsubayların, mevcut özlük haklarının iyileştirilmesi ve özellikle tazminat alma hakkımız ile ilgili yetkili makamlarla yapılan özverili çalışmalarımız esnasında Genel Merkez Üyesi olan Sn. Necmi TENGİLİMOĞLU tarafından emekli ve çalışan astsubaylar arasında TEMAD Genel Başkanlığı ve Genel Başkan Sn. Hamza DÜRGEN'in de ismi kullanılarak yetkili makamlarla sürdürülen özlük haklarımız ile ilgili çalışmalarımızı farklı mecralara çekmeye yönelik çalışmalar yapıldığı ve Gn.Mrk.Yön.Krl. nun kararı olmadan da Büyük Ankara Astsubaylar Basın Açıklaması adı altında sosyal medyada yaptığı paylaşımlar yapıldığı tespit edilmiştir.

Sn. Necmi TENGİLİMOĞLU'nun yukarıda açıklanan tespit edilmiş çalışmalarını ve tüzüğümüze aykırı olarak TEMAD kurumsal yapımız zarar vermiş olması nedeniyle Dernek Tüzüğümüzün 12. Maddesi b fıkrası 2. ve 4. Bentlerinde belirtilen; Kanun, tüzük hükümlerine, yönetim kurulu kararlarına, derneğin prensip kararlarına uymamakta ısrar etmesi ve dernek yöneticileri ile üyeler arasındaki birlik, beraberlik ve dostluk ve huzuru bozmaya yönelik çalışma ve davranış içinde bulunması nedeniyle; Sn. Necmi TENGİLİMOĞLU'nun derneğimizdeki üyeliğinin sonlandırılarak DERNEK ÜYELİĞİNDEN İHRAÇ EDİLMESİNE yönetim kurulumuzca oybirliği ile karar verilmiştir."

Denilerek dernek üyeliğinden çıkarılmasına karar verildiği ve çıkarma kararının 09 Ekim 2023 tarih Gen.Sek/2023/69 Sayılı yazı ile davacıya gönderildiği görülmektedir.

Dernek tüzüğü'nün 12/2-9 ve 51. Maddesi gereğince, dernekten çıkarılmayı gerektiren eylemlerde bulunan Genel Merkez üyesinin, Genel Merkez Yönetim Kurulu tarafından Yüksek Disiplin Kuruluna sevk edileceği, Disiplin kurulunca mutlak surette sözlü veya yazılı savunmasının alınmasını, konunun değerlendirilerek dernekten çıkarılması yönünde bir karar verilmesini müteakip Genel Merkez Yönetim Kurulu tarafından üyelikten çıkarılması yönünde karar alınması gerekmekte olup, ilgilinin disiplin kuruluna sevki sağlanmadan, yazılı veya sözlü savunması alınmadan ve soruşturma sonucunda disiplin kurulunca üyelikten çıkarılması yönünde

bir karar verilmeden, sadece yönetim kurulu kararı ile üyenin üyelikten çıkarılmasına karar verilmesi tüzük hükümlerine uygun bulunmamaktadır.

3- 18.10.2023 Tarihli Genel Kurul Tutanağı:

16 üyenin önerisi ile divan başkanlığına sunulan 17.10.2023 tarihli önerge ile ilgili olarak Genel Kurul Tutanağının "Dilek ve Temenniler" başlıklı (c) maddesinde:

"Karabağlar TEMAD Şubesi Delegatesi İsmail Oğuz UÇAK ve arkadaşları tarafından Genel Merkez Üyesi Sn. Necmi TENGİLİMOĞLU'nun disiplin işleminin iptali için vermiş oldukları önerge, gündemin sadece tüzük amaçlı olduğundan gündeme alınmamıştır."

Denilerek davacı hakkında verilen üyelikten çıkarma kararı ile ilgili olarak Genel Kurulca karar verilmesini teminen yeterli çoğunluk sağlanmak suretiyle verilen önergenin gündeme alınmadığı görülmektedir.

Dernek tüzüğünün 24. Maddesinde:

"Genel Kurul toplantılarında yalnız gündemde yer alan maddeler görüşülür. Ancak toplantıda hazır bulunan üyelerin veya delegelerin en az onda biri tarafından yazılı olarak görüşülmesi istenenkonuların gündeme alınması zorunludur."

Denilerek, olağan veya olağanüstü toplantı ayırımı yapılmaksızın, toplantıda hazır bulunan üyelerin en az onda birinin yazılı olarak talep ettiği konuların gündeme alınmasının ve görüşülerek karara bağlanmasının zorunlu olduğu belirtilmiştir.

TMK. nin 80.Maddesi gereğince, üyelikten çıkarma kararlarının hüküm ifade etmesi ve kesinleşmesi, Genel Kurulca konu hakkında olumlu veya olumsuz bir karar verilmesine bağlı olup, genel kurulun olağan veya olağanüstü olması, ihraç kararı hakkında genel kurulca bir karar verilmesine engel teşkil etmemektedir. Bunun yanısıra tüzük değişikliği amacıyla toplanan genel kurul gündemine alınması konusunda yeterli sayıda üyenin imzası ile sunulan önergenin gündeme alınması ve görüşülmesi zorunluluğu karşısında, divan başkanlığınca önerinin gündeme alınmaması ve buna bağlı olarak davacının, hakkında verilen üyelikten çıkarma kararına yaptığı itirazın Genel Kurulca örtülü olarak reddedildiğinden ve davacı hakkında verilen üyelikten çıkarma kararının kesinleştiğinden söz edilmesi mümkün bulunmamaktadır.

Yasada açık olarak, üyelikten çıkarma hakkındaki nihai kararın Dernek Genel Kuruluna ait olduğunun belirtilmiş olması karşısında, dernek genel kurulunun bu konuda bir kararı mevcut bulunmamakta olup, keza divan başkanı tarafından önerinin gündeme alınmaması konusunda verilen kararın, Genel Kurul iradesi olduğundan söz etmek te mümkün bulunmamaktadır.

- Bu itibarla hakkında dernek tüzüğüne aykırı olarak verilen üyelikten çıkarma kararı kesinleşmeyen davacının, dernek üyeliğinin halen devam ettiği ve üyelikten kaynaklanan haklardan (Seçme, seçilme, dernek tesislerinden yararlanma vb.) yararlanma ve bu hakları kullanma hak ve yetkisine sahip olduğu,

- Sayın Mahkemece aksi kanaatte olunması ve yönetim kurulunca davacı hakkında dernekten çıkarılma yönünde verilen kararın ve bu karara yapılan itirazın genel kurulca reddedilmek suretiyle kesinleştiğinin kabulü halinde,

Dernek tüzüğünün 12/2-9 ve 51. Maddeleri gereğince, dernekten çıkarılmayı gerektiren eylemlerde bulunan Genel Merkez üyesinin, Genel Merkez Yönetim Kurulu tarafından Yüksek

Disiplin Kuruluna sevk edileceği, Disiplin kurulunca mutlak surette sözlü veya yazılı savunmasının alınması, konunun disiplin kurulunca değerlendirilerek dernekten çıkarılması yönünde bir karar verilmesini müteakip Genel Merkez Yönetim Kurulu tarafından üyelikten çıkarılması yönünde karar alınması gerekirken, ilgilinin disiplin kuruluna sevki sağlanmadan, yazılı veya sözlü savunması alınmadan ve soruşturma sonucunda disiplin kurulunca üyelikten çıkarılması yönünde bir karar verilmeden, sadece yönetim kurulu kararı ile üyenin üyelikten çıkarılmasına karar verilmesi tüzük hükümlerine aykırı olmakla davacı hakkında verilen üyelikten çıkarılmaya ilişkin kararın iptalinin gerektiği,

Deđerlendirilmektedir.

E- KANAAT VE SONUÇ:

Yukarıda ayrıntılı ve gerekçeli olarak açıklandığı üzere,

a-Hakkında dernek tüzüğüne aykırı olarak verilen üyelikten çıkarma kararı kesinleşmeyen davacının, dernek üyeliğinin halen devam ettiği ve üyelikten kaynaklanan her türlü haklardan (Seçme, seçilme, dernek tesislerinden yararlanma vb.) yararlanma ve bu hakları kullanma hak ve yetkisine sahip olduğu,

b- Sayın Mahkemece aksi kanaatte olunması ve yönetim kurulunca davacı hakkında dernekten çıkarılma yönünde verilen kararın ve bu karara yapılan itirazın genel kurulca reddedilmek suretiyle kesinleştiğinin kabulü halinde,

Dernek tüzüğüünün 12/2-9 ve 51. Maddeleri gereğince, dernekten çıkarılmayı gerektiren eylemlerde bulunan Genel Merkez üyesinin, Genel Merkez Yönetim Kurulu tarafından Yüksek Disiplin Kuruluna sevk edileceği, Disiplin kurulunca mutlak surette sözlü veya yazılı savunmasının alınması, konunun disiplin kurulunca değerlendirilerek dernekten çıkarılması yönünde bir karar verilmesini müteakip Genel Merkez Yönetim Kurulu tarafından üyelikten çıkarılması yönünde karar alınması gerekirken, ilgilinin disiplin kuruluna sevki sağlanmadan, yazılı veya sözlü savunması alınmadan ve soruşturma sonucunda disiplin kurulunca üyelikten çıkarılması yönünde bir karar verilmeden, sadece yönetim kurulu kararı ile üyenin üyelikten çıkarılmasına karar verilmesi tüzük hükümlerine aykırı olmakla davacı hakkında verilen üyelikten çıkarılmaya ilişkin kararın iptalinin gerektiği,

Deđerlendirilmekte olup, takdir Sayın Mahkemeye ait olmak üzer saygılarımla arz ederim.
05.09.2024

BİLİRKİŞİ
Nijad Fikri ULUSOY
Vakıf Bilirkişisi
(36793)